

D/52/00.01.01/2024

LISÄASIA: Perussopimusmuutoksen lähettäminen jäsenkuntien käsiteltäväksi Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappian hallintomallista

Kuntayhtymän johtaja/rehtori Virpi Lilja

Yhtymähallitus 29.10.2024, §159, Jäsenkunnan kannanotto Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappian hallintomallista

Tiivistelmä: Yhtymähallituksen vahvistaman kestävän talouden suunnitelman valmistelun linjauksissa yhtenä tarkasteltavana näkökulmana on hallintomalli. Yhtymäkokousmallin etuna voidaan sekä Lappian että jäsenkunnan kannalta pitää Lappian asioiden säännöllistä käsittelyä omistajakunnassa ja omistajaohjauksen tiivistymistä. Yhtymähallitukselle esitetään, että lähettää perussopimusmuutoksen jäsenkuntien käsiteltäväksi.

Lappian uudessa strategiassa yhtenä keskeisenä painopisteenä on vastuullinen Lappia. Vastuullisuus tarkoittaa muun muassa ympäristövaikutuksien, sosiaalisten vaikutuksien sekä talouden ja hyvän hallinnon tarkastelua. Toimenpiteitä muotoiltaessa tulevaan on samalla huolehdittava kestävästä tasapainosta vastuullisuuden osa-alueilla.

Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappian yhtymävaltuuston on hyväksynyt kestävän talouden ohjelman. Kestävän talouden ohjelman valmistelu käynnistettiin, koska Lappian käyttötalous on alijäämäinen, Suomen hallitus toteutti 120Me:n leikkaukset ammatilliseen koulutukseen vuodelle 2025 sekä eduskunta hyväksyi uuden rahoitusmallin ammatilliseen koulutukseen, joka ennakkotiedon ei lisää Lappian rahoitusta. Kokonaisuutena kestävän talouden ohjelma on laadittu 2,2Me.

Yhtymävaltuuston vahvistaman kestävän talouden linjauksissa yhtenä tarkasteltavana näkökulmana on hallintomalli. Käytännössä tämä tarkoittaa yhtymävaltuustomallin ja yhtymäkokousmallin välillä tehtävää valintaa. Hallintomalli määritellään perussopimuksessa. Yhtymäkokousmallin etuna voidaan sekä Lappian että jäsenkunnan kannalta pitää Lappian asioiden säännöllistä käsittelyä omistajakunnassa ja omistajaohjauksen tiivistymistä. Jokaiseen kokoukseen valitaan erikseen edustaja omistajakunnassa ja hänelle annetaan suoraan omistajan näkemys edistettäväksi Lappiassa kulloinkin käsiteltäväksi tulevaan asiaan. Muutoksella haetaan muutopsyvykkyyttä ja joustavaa toimintamallia muuttuvaan toimintaympäristöön. Toimintaympäristön muutokset ovat nopeita ja omistajan edustus kriittisillä paikoilla voidaan varmistaa parhaalla osaamisella käsiteltävän asian mukaan. Malli tuo Lappian lähemmäs omistajia ja omistajat lähemmäs Lappiaa. Yhtymäkokousmalliin siirryttäessä yhtymähallituksen kokoa kasvatettaisiin siten, että kaikilla jäsenkunnilla on edustus yhtymähallituksessa. Tämän voi arvioida vahvistavan Lappian omistajien yhtenäisyyttä ja vahvistavan pienten kuntien rooli yhtymähallituksessa.

Jäsenkunnilta pyydettiin tammikuussa 2025 alustava kannanotto hallintomallin muutoksesta ja kaikki jäsenkunnat näkivät lausunnoissaan muutoksen mahdolliseksi. Yhtymäkokousmallista on lisäksi keskusteltu jäsenkuntakierroksella syksyllä 2024, omistajakokouksessa 31.1.2025, jäsenkuntien tapaamisissa maaliskuuhuhtikuussa 2025, omistajien johtajien tapaamisessa 16.4.2025 ja uudelleen omistajakokouksessa 24.4.2025. Huhtikuun omistajakokouksessa käsiteltiin keskustelujen pohjalta valmisteltua perussopimusmuutosta ja paikkajako-, omistus- ja vastuunjakolaskelmia muutokseen liittyen.

Perussopimusmuutoksen valmistelun lähtökohtana on näiden keskustelujen pohjalta ollut:

- Yhtymäkokouksessa olisi yksi edustaja per jäsenkunta ja edustajalle äänimäärä määräytyy samalla tavalla kuin jäsenkunnan yhteenlaskettu äänimäärä nykyisessä yhtymävaltuustossa. Eli valtasuhteet pysyisivät muutoksessa ennallaan.
- Yhtymähallitukseen lisätään yksi paikka siten, että jokaisella jäsenkunnalla on edustus yhtymähallituksessa.
- Keskusteluun on nostettu myös perussopimuksen 19§ koskien toiminnanaikaista vastuunjakoja. Kytkeytyen yhtymähallituksen muutokseen voidaan esityksestä tunnistaa yhtäläisyys Kemin ja Tornion vastuunjaon tasaukseen yhtymähallituksen paikkajaon mukaisesti.

Omistajakokous totesi 24.4.2025, että valmistelu on tehty jäsenkuntien antaman ohjauksen mukaisesti ja perussopimus on valmis lähetettäväksi kuntiin. Voimaan tulo keskusteltiin siten, että uusi perussopimus olisi voimassa 1.1.2026 alkaen. Jäsenkunnat pyysivät Lappialta kuntiin ohjauskirjettä siitä, miten toimielimien nimityksessä edetään, mikäli uusi perussopimus tulee hyväksytyksi.

Perussopimuksen 35§:n mukaan Perussopimusta voidaan muuttaa, jos vähintään kaksi kolmannelta jäsenkunnasta sitä kannattaa ja niiden asukasluku on vähintään puolet kaikkien jäsenkuntien yhteenlasketusta asukasluvusta.

ESITYSLISTAN LIITE, LAPPIA PERUSSOPIMUS ESITYS YHTYMÄKOKOUSMALLI

ESITYSLISTAN LIITE, LAPPIA PERUSSOPIMUS ESITYS MERKITYT MUUTOKSET YHTYMÄKOKOUSMALLI

ESITYSLISTAN LIITE, LASKELMIA YHTYMÄVALTUUSTOMALLISTA YHTYMÄKOKOUSMALLIIN SIIRTYMISESTÄ

Kuntayhtymän johtaja/rehtorin esitys

Yhtymähallitus lähettää perussopimusmuutoksen jäsenkuntien käsiteltäväksi.

Päätös Esitys hyväksyttiin.